

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ, МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

Л.О. Омелянчик
(ініціали та прізвище)

09 2020 р.

Упорядкування мисливських угідь
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів
(назва освітнього ступеня)

спеціальності 205 Лісове господарство
(шифр, назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Мисливське господарство
(назва)

Укладач Лебедєва Н.І. канд. біол. наук, доц., доц.

Обговорено та ухвалено на засіданні
кафедри біології лісу, мисливствознавства
та іхтіології

Протокол № 15 від «27» 08 2020 р.

Завідувач кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

В.І. Домніч

Ухвалено науково-методичною радою
біологічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Голова науково-методичної ради
біологічного факультету

Н.М. Притула

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	нормативна	
		Цикл професійної підготовки	
Розділів – 2	Спеціальність 205 Лісове господарство	Рік підготовки:	
		1-й	-
Загальна кількість годин – 90 год.	Освітньо-професійна програма Мисливське господарство	Лекції	
		8 год.	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи студента – 8 год.	Рівень вищої освіти: магістерський	Практичні	
		16 год.	-
		Самостійна робота	
		66 год.	-
		Вид підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Упорядкування мисливських угідь» є надання студентам основних відомостей щодо правових, методологічних та наукових засад територіальної організації мисливських господарств, методів науково обґрунтованої оцінки та інвентаризації угідь та основних методів упорядкування мисливських угідь.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Упорядкування мисливських угідь» є надання студентам комплексу теоретичних та практичних знань щодо нормативно-правового забезпечення проведення упорядкування мисливських угідь, методів комплексної оцінки якості угідь, проектування експлуатаційних та біотехнічних заходів у мисливському господарстві, а також формування вмінь та навичок щодо організації та здійснення робіт із упорядкування мисливських угідь, складання та оформлення Пояснювальної записки до Проекту організації й розвитку мисливського господарства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати правові, методологічні та організаційні засади проведення упорядкування мисливських угідь; методи науково-обґрунтованої оцінки та інвентаризації типів мисливських угідь; основні методи упорядкування мисливських угідь;

вміти надавати науково обґрунтовану оцінку різних типів мисливських угідь певного господарства та проводити їх бонітування; здійснювати організаційний поділ території мисливського господарства на егерські обходи; розрахунок середнього класу бонітету та пропускну спроможності мисливських угідь; проектування біотехнічних та експлуатаційних заходів; складати перспективний план охорони, раціонального використання та відтворення мисливських тварин, збереження та поліпшення стану угідь.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей), які характеризуються:

- Особистісна компетенція дотримання етичних та правових норм щодо інших людей і відносно природи (принципи біоетики), розуміє соціальні та екологічні наслідки своєї професійної діяльності, має чітку ціннісну орієнтацію на збереження природи та охорону прав і здоров'я людини (ЗК-1).

- Здатність організувати роботу малих колективів, працювати в колективі для організації дослідних та проектних робіт, вирішення перспективних завдань організації та ведення мисливського і лісового господарств (ЗК-2).
- Здатність до дотримання та організації робіт відповідно до правил і вимог охорони праці, виробничої санітарії та безпеки життєдіяльності, готовність до забезпечення охорони життя і здоров'я працюючих (ЗК-3).
- Особистісна компетенція до самовдосконалення: здатність учитися; здатність до критики й самокритики, наполегливість у досягненні мети, креативність (ЗК-4).
- Здатність оцінювати значення філософської методології для розвитку теорії та практики сталого функціонування системи «природа – суспільство» (ЗК-5).
- Здатність використовувати професійно-профільні знання з наук про Землю для дослідження біологічних явищ та процесів, а також результати засвоєння фундаментальних та прикладних дисциплін магістерської програми у професійній діяльності (ЗК-6).
- Здатність до системного мислення, узагальнення, аналізу і сприйняття інформації, набуття нових знань та формування суджень з наукових, соціальних та інших проблем (ЗК-7).
- Здатність до письмової й усної комунікації українською та іноземною мовами у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, ефективної комунікаційної взаємодії; оформлювати, представляти та доповідати результати виконаної роботи (ЗК-8).
- Здатність до організації роботи виконавців, визначення і прийняття управлінських рішень, здійснення проектної діяльності у професійній сфері на основі системного підходу (ЗК-9).
- Здатність до самостійного вивчення та засвоєння нових методів дослідження, до змін наукового та науково-виробничого профілю професійної діяльності (ЗК-10).
- Здатність застосовувати сучасні методи, способи і засоби отримання, зберігання, обробки інформації, ГІС-технологій для рішення дослідницьких професійних завдань з дотриманням вимог інформаційної безпеки (ЗК-11).
- Здатність використовувати знання, уміння й практичні навички сучасних наукових теорій і методів визначення закономірностей функціонування й розвитку екосистем та їх структурних компонентів для аналізу біологічних явищ і процесів (СК-1).
- Здатність використовувати знання сучасних тенденції розвитку і найбільш важливі наукові досягнення в області лісового та мисливського господарства, а також у суміжних галузях (СК-2).
- Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи підвищення продуктивності та біологічної стійкості біоценозів, сталого використання мисливських ресурсів (СК-5).
- Здатність використовувати методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, розведення та селекції біологічних об'єктів (СК-6).
- Здатність застосовувати на практиці методи управління в галузі природокористування, охорони та відновлення біоресурсів (СК-7).
- Здатність застосовувати новітні технології для визначення, оцінки та оптимізації мисливських угідь (СК-8).
- Здатність використовувати професійно-профільні знання для ефективного менеджменту та маркетингу певного підприємства, організації, установи; моделювати та реорганізувати бізнес-процеси у мисливському господарстві (СК-10).
- Здатність забезпечувати виконання норм чинного законодавства України та свідомо їх застосовувати у професійній діяльності (СК-11).
- Здатність використовувати професійно-профільні знання для розробки нормативної, методичної та проектної документації (СК-12).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РНЗн-1 Знання чинного природоресурсного та природоохоронного законодавства України; нормативних матеріалів з техніки безпеки, охорони праці та виробничої санітарії у лісовому та мисливському господарствах. РНЗн-2 Знання нормативно-стильових основ професійного мовлення, професійних термінів й понять, професійно-орієнтованого лексико-граматичного матеріалу, що використовується в різних мовних ситуаціях; форм наукової комунікації. РНЗн-3 Знання закономірностей функціонування біологічних систем різного рівня організації, теорії та сучасних технологій наукових досліджень та оцінки стану довкілля. РНЗн-4 Знання сучасних методів й технологій підвищення біологічної стійкості біоценозів та управління популяціями як біологічними системами. РНЗн-5 Знання принципів збереження та відтворення біологічного та ландшафтного різноманіття і стратегії сталого розвитку регіонів, як основного шляху гармонізації стосунків між суспільством та природним середовищем. РНЗн-6 Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації й ведення та перспективи розвитку лісової та мисливської галузі, а також принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування. РНЗн-7 Знання основ управління, планування та економічного розвитку діяльності господарства, шляхів і способів вдосконалення економічних методів господарювання, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. РНУ-2 Уміння орієнтуватися та користуватися нормативно-правовими актами, визначати концепції та основні напрями розвитку та вдосконалення природоресурсного та природоохоронного законодавства України. РНУ-3 Володіти методологією наукового пізнання, творчої діяльності, застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. РНУ-5 Застосовувати набуті знання та практичні навички для вирішення наукових та професійних завдань. РНЗЗ-3 Застосовувати набуті знання та навички для визначення засад	інформаційно-рецептивний метод, імітаційний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, кейс-метод, проблемно-орієнтоване навчання, робота в проектних групах, ділова гра, дискусійний метод, семінари-конференції.	<i>Поточний контроль:</i> – виконання тестових завдань; – перевірка і захист практичних завдань; – контрольна роботи із кожної проміжної атестації. <i>Підсумкові контрольні заходи:</i> – захист індивідуального аналітично-розрахункового завдання; – складання заліку.

формування та впровадження у життя стратегії сталого розвитку.

РНЗЗ-4 Застосовувати профільні знання для планування, організації та виконання заходів щодо управління популяціями диких тварин, поліпшення стану мисливських угідь; розробки програми сталого комплексного використання мисливських угідь як об'єкту мисливського, лісового, сільського господарства та рекреаційної діяльності.

РНЗЗ-5 Застосовувати профільні знання для визначення основних економічних закономірностей існування та функціонування підприємств природо-господарського спрямування, виявлення їх резервів та можливостей підвищення ефективності використання біологічних ресурсів.

РНЗЗ-6 Застосовувати профільні знання для розробки плану мисливсько-господарських заходів, складання перспективного плану розвитку мисливського господарства.

РНК-1 Використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів під час професійної та соціально-побутової взаємодії; висловлювання думки для успішного розв'язування проблем і завдань у професійній діяльності.

РНК-2 Формування власної позиції щодо моральних, культурних, наукових цінностей та їх застосування в усіх сферах життєдіяльності.

РНК-3 Здійснення професійної взаємодії та консультативного взаємозв'язку з працівниками лісового та мисливського господарств та фахівцями природоохоронних установ і організацій.

РНК-4 Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з науковцями та фахівцями різних галузей та тримачами джерел інформації.

РНК-5 Здійснення професійної взаємодії з представниками сервісної та маркетингових служб.

РНАіВ-1 Особистісна відповідальність за дотримання вимог чинного законодавства та правил техніки безпеки, охорони праці та виробничої санітарії під час виконання професійних завдань; удосконалення теоретичних знань та практичних навичок щодо нормативно-правового забезпечення вирішення професійних завдань.

РНАіВ-2 Особистісна відповідальність за якість робіт і достовірність наукових і професійних результатів та складання наукових та ділових документів; за поширення недостовірної інформації та прийняття неефективних рішень.

РНАіВ-3 Удосконалювати рівень теоретичної та практичної підготовки з метою підвищення ефективності виконання професійних завдань та наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: у системі підготовки висококваліфікованих фахівців навчальна дисципліна «Упорядкування мисливських угідь» є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки. Для повноцінного засвоєння навчального матеріалу з упорядкування мисливських угідь необхідно мати знання щодо основ екологічного права, раціонального природокористування, особливостей організації та управління мисливськими господарствами, тому базовими для вивчення дисципліни «Біологія мисливських тварин», «Типологія мисливських угідь», «Методи обліку мисливських тварин». Програма курсу забезпечує базові знання для вивчення дисциплін «Управління популяціями мисливських тварин»; «Інтродукція мисливських тварин»; «Вторинні ресурси мисливського господарства» та інші.

Дисципліна «Упорядкування мисливських угідь» формує комплекс загальнокультурних, загальнопрофесійних та професійних компетентностей для успішної виробничо-технологічної та організаційно-управлінської діяльності в галузі сталого природокористування.

Компетентності сформовані у студентів під час вивчення даної дисципліни використовуються в подальшому для проходження виробничих практик; проведення науково-дослідних та проектних робіт під час виконання кваліфікаційної роботи магістра.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Організаційно-правові засади упорядкування мисливських угідь

Тема 1. Загальні засади упорядкування мисливських угідь

Мисливське упорядкування – сукупність проектних заходів щодо організації науково-обґрунтованого мисливського господарства. Правові засади організації та проведення упорядкування мисливських угідь. Організаційні засади організації та проведення упорядкування мисливських угідь. Об'єкт упорядкування мисливських угідь. Методи упорядкування мисливських угідь. Категорії складності (розряди) робіт із упорядкування мисливських угідь. Методологічні засади організації та проведення упорядкування мисливських угідь. Методи упорядкування мисливських угідь. Колективне тренування. Зміст Пояснювальної записки до Проекту організації і розвитку мисливського господарства. Проектні документи та планово-картографічні матеріали, які виготовлюються під час проведення упорядкування мисливських угідь.

Тема 2. Організація впорядкувальних робіт та території мисливського господарства

Умовами користування мисливськими угіддями. Особливості проведення робіт із мисливського упорядкування в залежності від рівня ведення мисливського господарства та якісної оцінки мисливських угідь. Загальні засади поділу господарства на функціональні частини. Господарсько-технічний поділ території мисливських угідь України. Будівництво та мисливсько-господарські роботи. Складання та погодження схематичного плану території щодо визначення меж відтворювальних ділянок, егерських обходів, місця встановлення аншлагів, указівних стовпів, під'їзних шляхів, містків, пристаней, куренів, веж для спостереження, водопоїв, вольєрів, мисливських баз та будинків. Загальні засади управління мисливським господарством.

Розділ 2. Розробка Пояснювальної записки

до Проекту організації та розвитку мисливського господарства

Тема 3. Характеристика мисливських угідь

Мисливсько-господарська оцінка мисливських угідь України. Загальні принципи якісної оцінки мисливських угідь. Типологія та бонітування мисливських угідь України. Загальні принципи районування мисливських угідь. Сучасне лісомисливське районування України. Мисливський виділ. Загальні засади поділу території господарства на мисливські виділи. Складання регіонально-типологічних і регіональних карт мисливських угідь. Картографування чисельності та щільності представників мисливської фауни. Картографування мисливських угідь і ресурсів. Інвентаризація мисливських угідь. Типологія мисливських угідь. Основні ознаки типів мисливських угідь для розмежування їх на підтипи. Визначення мисливських виділів. Бонітування мисливських угідь. Класи

бонітетів. Особливості бонітування угідь різних типів. Визначення оптимальної чисельності мисливських тварин. Оцінка впливу різноманітних чинників на стан популяції мисливської фауни.

Тема 4. Проектування експлуатаційних заходів під час упорядкування мисливських угідь

Оптимальна та фактична чисельність та щільність тварин. Ємність мисливських угідь. Елементи середовища які визначають ємність угідь для мисливських тварин. Річний приріст поголів'я мисливських тварин, методи його визначення. Експлуатаційні заходи в мисливському господарстві. Розрахунок обсягів експлуатації основних видів мисливських тварин. Визначення пропускної спроможності мисливського господарства. Види пропускної спроможності мисливського господарства. Розрахунку різних видів пропускної спроможності. Способи полювання та доцільність їх застосування в умовах мисливських господарств різних лісомисливських зон.

Тема 5. Проектування біотехнічних заходів під час упорядкування мисливських угідь

Біотехнія в мисливському господарстві, її предмет та функції. Біотехнічні та мисливсько-господарські заходи. Регіональна регламентація, обсяги та строки проведення біотехнічних заходів. Підгодівля диких тварин та вимоги до її організації. Обсяги та регіональна регламентація підгодівлі тварин. Сезон підгодівлі та його періодизація. Особливості проектування обсягів біотехнічних та мисливсько-господарських заходів. Ветеринарно-санітарний нагляд у мисливському господарстві. Санітарно-профілактичні заходи в мисливських угіддях. Організація контролю за станом мисливських тварин. Збереження та охорона біологічного різноманіття мисливських угідь. Державний контроль за охороною та використання диких тварин. Шляхи оптимізації лісо- та сільськогосподарських робіт у мисливських угіддях.

Тема 6. Методи підвищення ефективності ведення мисливського господарства

Штучне розведення дичини. Інтенсифікація мисливського господарства. Організація переробки мисливської сировини. Мисливські трофеї та трофейна справа. Удосконалення ведення мисливського собаківництва. Розвиток традиційних та ведення нетрадиційних способів полювання. Полювання з ловчими тваринами та птахами. Полювання з луком та арбалетом. Фотополювання та запис голосів тварин. Організація екологічних екскурсій на спеціальних маршрутах із пунктами спостереження. Розвиток мисливського туризму.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин денна форма			
	усього	у тому числі		
		лек.	п'якт. роб.	сам. роб.
Розділ 1. Організаційно-правові засади упорядкування мисливських угідь				
Тема 1. Загальні засади упорядкування мисливських угідь	6	1	1	4
Тема 2. Організація впорядкувальних робіт та території мисливського господарства	6	1	1	4
<i>Разом за розділом 1</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>8</i>
Розділ 2. Розробка Пояснювальної записки до Проекту організації та розвитку мисливського господарства				
Тема 3. Характеристика мисливських угідь	8	2	2	4
Тема 4. Проектування експлуатаційних заходів під час упорядкування мисливських угідь	11	2	4	5
Тема 5. Проектування біотехнічних заходів під час упорядкування мисливських угідь	10	1	4	5
Тема 6. Методи підвищення ефективності ведення мисливського господарства	5	1		4

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин денна форма			
	усього	у тому числі		
		лек.	ппракт. роб.	сам. роб.
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>34</i>	<i>6</i>	<i>10</i>	<i>18</i>
Контрольні заходи поточної атестації	14		4	10
Підготовка до підсумкового контролю	30			30
Усього годин	90	8	16	66

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади упорядкування мисливських угідь	1
2	Організація впорядкувальних робіт та території мисливського господарства	1
3	Характеристика мисливських угідь	2
4	Проектування експлуатаційних заходів під час упорядкування мисливських угідь	2
5	Проектування біотехнічних заходів під час упорядкування мисливських угідь	1
6	Методи підвищення ефективності ведення мисливського господарства	1
Разом		8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади упорядкування мисливських угідь	1
2	Організація території мисливського господарства	1
3	Характеристика мисливських угідь	2
4	Проектування експлуатаційних заходів під час упорядкування мисливських угідь	4
5	Проектування біотехнічних заходів під час упорядкування мисливських угідь	4
Разом		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади упорядкування мисливських угідь	4
2	Організація впорядкувальних робіт та території мисливського господарства	4
3	Характеристика мисливських угідь	4
4	Проектування експлуатаційних заходів під час упорядкування мисливських угідь	5
5	Проектування біотехнічних заходів під час упорядкування мисливських угідь	5
6	Методи підвищення ефективності ведення мисливського господарства	4
	Контрольні заходи поточної атестації	10
	Підготовка до підсумкового контролю	30
Разом		66

Індивідуальне практичне завдання

Індивідуальне практичне завдання – це аналітично-розрахункове завдання щодо розв’язання ситуаційних задач пов’язаних із упорядкуванням угідь певного мисливського господарства та оформлення окремих розділів Пояснювальної записки до Проекту організації і розвитку мисливського господарства. Кожний студент отримує свій варіант аналітично-розрахункового завдання.

8. Види контролю і система накопичення балів

Визначення рівня знань, умінь і навичок, засвоєних студентом з навчальної дисципліни, здійснюється у формі поточної та підсумкової атестації.

Розподіл балів, які отримують студенти за системою накопичення.

№ п/п	Види контрольного заходу / кількість контрольних заходів / кількість балів		Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Поточна атестація	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури.	6	2	12
2		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол практичного заняття і захистити його.	6	4	24
3		Контрольна робота з кожної поточної атестації (проводиться впродовж тижня поточної атестації)	2	0-12	24
4	Підсумковий контроль – залік	Індивідуальне практичне завдання	2	20	20
		Складання заліку за вивченим матеріалом курсу (проводиться по завершенню вивчення курсу в електронному (тестування) та письмовому (вирішення задач) вигляді		20 (10+10)	20
Усього			10		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100(відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89(дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84(добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74(задовільно)		
E	60 – 69(достатньо)		
FX	35 – 59(незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34(незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Поточна атестація

Поточна атестація орієнтована на визначення рівня оперативного засвоєння студентами теоретичного матеріалу та набуття практичних навичок. Виконання студентом завдань поточного контролю є обов'язковим етапом вивчення дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Формами поточної атестації навчальних занять є: виконання студентами тестових завдань до кожної теми; усне опитування під час проведення практичних занять, перевірка і захист практичних завдань, контрольні роботи.

Терміни заходів поточної атестації:

1) усне опитування	– під час проведення практичних занять;
2) перевірка і захист практичних завдань	– впродовж тижня після практичного заняття;
3) контрольні роботи із кожної атестації	– впродовж тижня певної поточної атестації.

Результати опрацювання лекцій та навчально-методичної літератури під час проведення практичних занять

- 2 бали – відповідь повна; студент демонструє всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння ним основної й додаткової літератури;
- 1 бали – відповідь не повна, студент демонструє володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу, припускаючись окремих незначних помилок.

Результат виконання і захисту практичних завдань практичних занять оцінюється окремо за такою шкалою:

- 4 бали – всі завдання виконані повністю без помилок; студент демонструє всебічне системне і глибоке знання програмного матеріалу; засвоєння ним основної й додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення типових і нестандартних практичних ситуацій; виявляє творчі здібності у засвоєнні навчального матеріалу;
- 2-3 бали – завдання виконані без суттєвих помилок, студент демонструє володіння знаннями основного програмного матеріалу, засвоєння інформації у межах лекційного курсу; володіння необхідними методами та методиками передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових практичних ситуацій, припускаючись окремих незначних помилок;
- 1 бал – до 30 % завдань певної роботи виконані частково або неправильно; студент демонструє значні прогалини у знаннях основного та обізнаний із деякими поняттями програмного матеріалу, методи та методики, передбачені програмою дисципліни, використовуються неправильно.

Виконання тестових завдань (0-2 бали до кожної теми; 0-12 балів до контрольної роботи кожної поточної атестації; оцінювання автоматичне у системі moodle)

Тестові завдання із кожної теми та контрольної роботи складаються з завдань двох видів:

- 1) *завдання першого виду* – вибір із множини. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал. Якщо студент: а) позначив неправильний(і) варіант(и) відповіді(ей); б) позначив два або більше варіантів відповіді, навіть якщо поміж них є правильний; в) позначив тільки один варіант відповіді, навіть якщо він є правильним; г) позначив більше одного варіанту відповіді, серед яких є правильні і неправильні варіанти відповідей, д) не позначив жоден із варіантів відповідей, завдання вважатиметься виконаним не правильно, тому студент отримає 0 балів;
- 2) *завдання другого виду* – встановлення відповідності. За правильне виконання завдання студент отримує 1 бал, якщо студент позначив 2-3 відповідності правильно, він отримує 0,5 бала. У разі

позначення студентом менше 2-х відповідностей, завдання вважатиметься виконаним неправильно, студент отримає 0 балів.

Підсумкова атестація

Підсумкова атестація комплексне оцінювання якості засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу навчальної дисципліни та сформованих практичних навичок, визначається як сума балів на підставі результатів усіх контрольних заходів, що передбачені навчальним планом за весь термін викладання дисципліни.

Форми підсумкової атестації – захист індивідуального практичного завдання; складання екзамену.

Терміни заходів підсумкової атестації:

1. індивідуальне практичне завдання – впродовж тижня поточної атестації;
2. складання екзамену – відповідно до графіку екзаменаційної сесії.

Розподіл балів за видами та формами підсумкової атестації

Кількість балів	Вимоги до відповіді
<i>Результат виконання індивідуального аналітично-розрахункового завдання оцінюється за такою шкалою</i>	
19-20	Студент самостійно виконав понад 90% завдань. Під час виконання роботи він виявив усебічні, систематичні та глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчі здібності у розумінні та використанні програмного матеріалу для виконання поставлених мети та завдань; чітко, логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального практичного завдання надав вичерпні, аргументовані та цілісні відповіді на всі запитання. Робота оформлена акуратно, відповідно до поставлених вимог.
17-18	Студент виконав не менше 90% завдань, достатньо грамотно виконав завдання роботи, але є декілька (1-3) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи студент виявив знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в повному обсязі, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; творчий підхід до виконання поставлених мети та завдань; логічно, послідовно викладати матеріал; робити обґрунтовані висновки. Під час захисту індивідуального практичного завдання загалом надав аргументовані, без суттєвих помилок, відповіді на всі запитання. У цілому робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні.
15-16	Студент виконав не менше 80% завдань, достатньо грамотно виконав завдання роботи, але є декілька (до 5) несуттєвих помилок. Під час виконання роботи студент виявив знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни з основних розділів, уміння ставити мету і формулювати завдання досліджень; логічно, послідовно викладати матеріал; робити висновки. Під час захисту достатньо грамотно відповідає, але припускається однієї-двох непринципових помилок. Робота оформлена акуратно, але наявні незначні неточності в її оформленні.
13-14	Студент виконав завдання не в повному обсязі, але не менше 70%. Під час виконання роботи виявив знання й розуміння основних положень дисципліни; завдання виконав неповно, непослідовно; наявні неточності та помилки у змісті та оформленні роботи. Студент виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу, але надає неповні, непослідовні відповіді. Під час захисту продемонстрував недостатньо глибокі знання з досліджуваної теми, припустився невідповідностей у визначенні понять, неповно або недостатньо аргументовано відповів на запитання.
10-12	Студент виконав завдання не в повному обсязі, але не менше ніж на 60%; у роботі присутні принципові помилки в оформленні. Під час виконання роботи виявив виявляє знання й розуміння основних положень матеріалу з дисципліни. Під час захисту продемонстрував недостатньо глибокі знання з досліджуваної теми, відповідав неповно, непослідовно, припускається невідповідностей у визначенні понять, не вміє переконливо обґрунтувати

Кількість балів	Вимоги до відповіді
	свою думку.
0-9	Студент виконав понад 50% завдань. Під час виконання роботи припустився принципових помилок при розв'язанні завдань. Робота оформлена зі значними порушеннями вимог. Необхідна досконала переробка роботи. Під час захисту студент виявив поверхові знання і розуміння основного програмового матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; не відповідає на основні запитання.
Результат складання екзамену оцінюється за такою шкалою	
<i>Теоретичні питання</i>	
9-10	Студент демонструє сформоване мислення; знання і розуміння програмного матеріалу в повному обсязі; послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий виклад матеріалу; самостійне, впевнене і правильне застосування знань в конкретних умовах; вміле формування висновків та узагальнень.
6-8	Студент демонструє сформоване мислення; знання і розуміння всього програмного матеріалу; послідовний, логічний виклад матеріалу; правильне і без особливих труднощів застосування знань в конкретних умовах; вміле формування висновків та узагальнень.
3-5	Студент демонструє знання і розуміння тільки основного програмового матеріалу в обсязі, який дозволяє застосовувати наступний програмний матеріал; спрощений виклад матеріалу; застосування окремих знань в конкретних умовах при допомозі викладача; допущення окремих помилок.
0-2	Студент демонструє поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; невміння робити узагальнення та висновки; невміння застосовувати знання у практичній діяльності.
<i>Практичні питання (вирішення ситуаційних задач)</i>	
9-10	студентом виконано понад 90% завдань правильно без помилок та виправлень;
7-8	студентом виконано понад 80% завдань правильно без помилок та виправлень;
5-6	студентом виконано понад 70% завдань, наявні виправлення та 1-3 несуттєві помилки;
3-4	студентом виконано понад 60% завдань, наявні виправлення та 3-5 помилок;
1-2	студентом виконано близька 60% завдань, наявні виправлення та помилки;
0	студентом виконано до 30% завдань.

Результати і поточної і підсумкової атестації доводяться до відома студентів.

Підсумкова оцінка із навчальної дисципліни вважається остаточною та вноситься у Додаток до диплома.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Лебедева Н.І., Домніч В.І., Карташова Я.М. Упорядкування мисливських угідь: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Лісове господарство» освітньо-професійної програми «Мисливське господарство». Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 60 с.
2. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ: Держкомлісгосп України, 2002. 113 с.
3. Петриченко В.В., Лебедева Н.І., Карташова Я.М. Типологія мисливських угідь : Навч. посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
4. Порядок проведення упорядкування мисливських угідь, затверджено Наказ Держкомлісгоспу України № 56 від 21.06.2001, із змінами, внесеними згідно з Наказом Державного комітету лісового господарства № 152 від 26.06.2006. Офіційний вісник України 2001. № 36. С. 311, стаття 1677.
5. Упорядкування мисливських угідь: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Лісове господарство» освітньо-

професійної програми «Мисливське господарство» / Н.І. Лебедева, В.І. Домніч, Я.М. Карташова, А.В. Домніч. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 55 с.

6. Хоєцький П.Б. Мисливствознавство. Львів: Сполом, 2006. 112 с.
7. Хоєцький П.Б. Практикум з мисливствознавства. Львів: Сполом, 2007. 64 с.

Додаткова:

1. Бондаренко В. Д. Біотехнія: Навч. посібник: в 2 ч. Львів: ІЗМН, 2001. Ч. 2. 203 с.
2. Бондаренко В.Д. Біотехнія: Навч. посібник: в 2 ч. Львів: ІЗМН, 1998. Ч. 1. 203 с.
3. Гайченко В.А., Царик Й.В. Екологія тварин: навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Ліра-К, 2012. 232 с.
4. Земельний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
5. Книга мисливця / під ред. М.В. Шадури. Львів, 1998. 179 с.
6. Коваль Я.В., Антоненко І.Я., Шадура М.В. Кадастрова оцінка ресурсів мисливської фауни регіонів (методологічні та методичні аспекти). Науковий вісник Національного аграрного університету. Київ, 2000. Вип. 25. С. 94-107.
7. Лісовий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. Дата оновлення: 18.12.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
8. Лісовий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. Дата оновлення: 18.12.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
9. Мисливсько-господарське законодавство України: Посібник до практичних занять для студентів спеціальності «Мисливське господарство», «Лісове господарство» / В.Д. Бондаренкота ін. Львов: СПОЛОМ, 2005. 336 с.
10. Олійник В.С., Вітер Р.М. Лісознавство: курс лекцій. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 264 с.
11. Пахомов О.Є., Кульбачко Ю.Л. Визначення складу тварин за їх слідами у виробничій та науковій практиці: навч. посібник. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2004. 52 с.
12. Петриченко В.В., Лебедева Н.І., Карташова Я.М. Типологія мисливських угідь : Навч. посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
13. Порадник егеря / І.М. Шейгас та ін. Харків : Нове слово, 2009. 190 с.
14. Романов В.С., Козло П.Г., Падайга В.И. Охотоведение. Минск: Тесей, 2005. 448 с.
15. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Київ: Арістей, 2005. 544 с.
16. Фесенко Г.В., Бокотей А.А. Птахи фауни України: польовий визначник. Київ, 2002. 416 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Державне агентство лісових ресурсів України URL: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>
3. Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням ВО «Укрдержліспроект» URL: <http://www.lisproekt.gov.ua/>
4. Український лісовод URL: <http://www.lesovod.org.ua/>
5. Видавничий дім «Еко-інформ» URL: <http://www.ekoinform.com.ua/>
6. Інформаційний портал для мисливців, рибалок та любителів природи URL: <http://www.huntingukraine.com/>
7. Я охотник URL: <http://ioxotnik.ru/index.php>
8. Український сервер мисливця URL: <http://www.uahunter.com.ua/>

Погоджено

навчальний відділ

« 31 » серпня 2020

